
Písemné práce

Pravidla

Formální náležitosti písemných prací upravují tato fakultní pravidla.

Termíny pro odevzdání prací jsou každoročně vyhlašovány v harmonogramu akademického roku.

Dobou pro **zadávání tématu** je čas před zápisem příslušného úseku studia (*terminus post quem non*).

Postup

Kdo se hodlá ucházet o některé z vypsanych témat či chce podat návrh tématu vlastního, nechť v náležitě chvíli (tj. před zápisem do příslušného semestru) osobně vyhledá předpokládaného vedoucího práce (na katedře SZ to jsou Prof. Prudký, Doc. Sláma, Prof. Čapek, Doc. Rückl), projedná s ním návrh tématu, pracovní pole a zaměření výzkumu, metodický postup atd.; pokud získá výslovný souhlas s vedením takové práce, je tím naplněna "skutková podstata" zadání tématu ve smyslu studijního řádu. U níže vypsanych témat jsou navrhovatelé jmenovitě uváděni; zájemci o témata nechť se obrazejí přímo na ně.

Upozornění pro navrhování vlastních témat diplomových prací:

Vzhledem k tomu, že diplomová práce má mít povahu monografické studie, v níž studující prokazuje svou odbornou kompetenci magistra (mistra!) studovaného oboru, nejsou vhodná témata široká či encyklopedicky přehledová (pokud nezpracovávají dosud neznámý či nedostupný materiál, resp. neuplatňují nové metodické přístupy /např. mezioborové studie/).

(Příklad: téma "svědectví o Bohu ve Starém zákoně" či "Hudba ve Starém zákoně a starověkém Orientu" jsou pro svou encyklopedickou šířku nepřijatelná; oproti tomu "Fenomén svědectví v teologii W. Brueggemanna /a jeho kritika/" či "femininní metafory Boha Izraele u předexilních proroků" jsou témata možná...).

Návrhy témat

Návrhy témat – Starý zákon

I. BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (3. ročník)

1. Mezi Sinajem a Siómem

Kniha Jona Levensona, *Sinai & Zion: An Entry into the Jewish Bible* představení knihy, její zakreslení do kontextu soudobé odborné diskuse a zhodnocení jejího významu. (vypsal Petr Sláma)

2. Perský klíč k dějinám Izraele?

Představení a zhodnocení knihy Jona L. Berquista *Judaism in Persia's Shadow* a jeho "sociálního a historického přístupu". (vypsal Petr Sláma)

3. Exil jako východisko křesťanské existence dnes?

Představení a zhodnocení knihy Daniela L. Smith-Christophera *A Biblical Theology of Exile*. (vypsal Petr Sláma)

4. Vznik víry Izraele a kolektivní paměť

Představení a metodické a teologické zhodnocení knihy Marka S. Smitha *The Memoirs of God: History, Memory, and the Experience of the Divine in Ancient Israel*. (vypsal Petr Sláma)

5. Reptání Izraele jako teologický motiv

Obraz reptajícího Izraele v knihách Exodus a Numeri: důrazy, shody, rozdíly. (vypsal Petr Sláma)

6. Mojžišova zpochybňovaná autorita v knize Numeri.

Výskyty, ozvuky v Pentateuchu i v dalších částech SZ. (vypsal Petr Sláma)

II. DIPLOMOVÉ PRÁCE (4.-5. ročník)

1. Starozákonní perikopa – exegeze a interpretace

Exegeze a dějiny výkladu zvoleného textu. Textem mohou být tradiční perikopy, loci probantes či jiné oddíly (dle zdůvodněného návrhu); těžiště tkví ve vlastním exegetickém zpracování, kritickém pojednání příslušné sekundární literatury a představení základních trendů dějin působení (proměny interpretace od starověku podnes).

(K inspiraci mohou sloužit některé zdařilé práce z minulých let, např. diplomová práce Jana Rückla /2003/, Petra Fryše /2002/; tyto práce jsou dostupné v knihovně). (vypsal [Martin Prudký](#))

2. Argumentace tzv. "formulí milosti" v JI 2,13

Exegeze oddílu, vyhodnocení způsobu užití převzaté formule jako argumentu (mj. metodou rétorické kritiky). (vypsal [Martin Prudký](#))

3. "Boží soud" jako eschatologické kritérium životní praxe

Funkce prorockého zvěstování "soudu Hospodinova" pro životní praxi; eschatologický úběžník a realita života v perspektivě starozákonních proroků. (vypsal [Martin Prudký](#))

4. Hospodinovo "Jméno" (šém JHWH) v teologii dtr. spisů

Dějiny bádání, základní terminologický a frazeologický průzkum, souvislosti v Dtr. teologii. (vypsal [Martin Prudký](#))

5. Otázka žánru Ž 121

Průzkum jednotlivých možností jak řešit otázku žánru u Ž 121 (vyznání, zaslíbení, požehnání...), vyhodnocení důsledků pro interpretaci; exegeze a dějiny exegeze (případně i dějiny výkladu či užití). (vypsal [Martin Prudký](#))

6. Objevování Bible Israele Finkelsteina a starozákonní historická kritika

Otázka Finkelsteinova navazování na tradici historicko-kritického bádání (od Julia Wellhausena přes Martina Notha až po dnešek). (vypsal [Petr Sláma](#))

7. Model historie Izraele v pozadí The Theology of the Old Testament Waltera Brueggemanna.

(vypsal [Petr Sláma](#))

8. „Deuteronomisté“ a Hérodotos

Představení a zhodnocení hypotéz o vlivu řeckého dějepisce na utváření tzv. deuteronomistického díla (např. u L.Rosta, F.A.J.Nielsena, J.W.Wesseliuse aj.) (vypsal [Petr Sláma](#))

9. Dvojkniha Ezdráš a Nehemiáš

Chronologie popisovaných dějů, kompozice díla a jeho teologie – s ohledem na soudobou diskusi. (vypsal [Petr Sláma](#))

10. Exegeze a interpretace žalmu 139

Literární analýza textu, otázka jeho integrity, kanonické souvislosti, homiletická rozcestí. (vypsal [Petr Sláma](#))

11. Cesty duše v Českém ekumenickém překladu

Významy slova *nefeš* a jeho překlad ve starozákonních knihách ČEPu. Role filologie, antropologie, teologie a estetiky při překladu Písma (vypsal [Petr Sláma](#))

12. Moderní studie intertextuality a tradiční konkordance

Představení a porovnání metodického zpracování a konkrétních příkladů (vybraných pasážích Písma) (vypsal [Martin Prudký](#))

13. Tzv. formule prokletí v Gn 3,14 a 4,11 – voluntativ nebo indikativ?

Studie ke znění a interpretaci výroku "budiž proklet / budeš proklet / jsi proklet" v Gn 3,14 a 4,11; jedná se o "zaklínací formuli" nebo o /zděšené/ oznámení skutečnosti, že na sebe oslovený právě přivolal prokletí? Studie zahrne jednak samostatný rozbor formule (její terminologie, frazeologie a souvisejících výrazů), jednak dějiny bádání o dané problematice; tentativně zahrne i dějiny působení (užití, interpretace) daného místa v židovské a křesťanské tradici. (vypsal [Martin Prudký](#))

14. »Ohavnost« služby jiným božstvům

Náboženská identita Izraele a její ohrožení v perspektivě deuteronomistické teologie (zejména podle Dt 13); vztah k "jiným náboženstvím". (vypsal [Martin Prudký](#))

15. Český ekumenický překlad – analýza vybraných interpretačních prvků překladu.

Analýza překladatelských postupů, v nichž se projevuje interpretační záměr; dokumentace a analýza problému na vybraných fenoménech. (vypsal [Martin Prudký](#))

16. Problematika převodu vlastních jmen v Ekumenickém překladu Písma.

Jazykové a dějinné podklady problematiky, jazykovědná koncepte překladatelů (zásady), typy problémů, hranice kompromisů, detailní pojednání reprezentativních příkladů a kritické vyhodnocení v porovnání s jinými současnými překlady Bible do češtiny. (vypsal [Martin Prudký](#))

17. Problém "ošklivého příkopu" v biblické teologii 20. století

Zpracování typologie možností, jak rozmanité přístupy k Písmu řeší fenomén historické distance. Řešení dané otázky zakreslit do příslušného kontextu daného biblicko-teologického kontextu. (vypsal [Martin Prudký](#))

18. Mary Douglas (1921-2007) a kulturně-antropologická interpretace Starého zákona

Představení autorky v souvislosti s vlivy, z nichž čerpala /E. Durkheim/, analýza studií soustředěných na starozákonní texty, tematizace pojmu identita v rámci daném referenčními biblickými texty /zde zvl. Lv-Dt, Ez, Neh/ a aplikovanou metodou. (vypsal [Filip Čapek](#))

19. Symbol býka a kult Hospodinův

Nábožensko-dějinné představení problematiky ve světle archeologie, relevantních biblických i nebiblických textů v kontextu problematiky synkretistických prvků v kultu JHWH. (vypsal [Martin Prudký](#))

20. Působení židovsko-křesťanského dialogu na starozákonní biblistiku

Židovsko-křesťanský dialog je výrazným fenoménem v křesťanské teologii druhé poloviny 20. století; významně se v něm angažovali také někteří starozákonníci. Práce by měla zmapovat, analyzovat a vyhodnotit dopad tohoto fenoménu na oblast /křesťanské/ starozákonní biblistiky. Možno vymezit na pole exegeze /určité texty/ nebo na oblast biblické teologie a hermeneutiky.

(vypsal [Martin Prudký](#))

21. Feministické čtení dějin Izraele na pozadí etnoarcheologie Carol L. Meyersové

Představení autorky, zařazení v rámci širšího proudu feministické teologie, analýza autorčiných interpretačních ‚vstupů‘ /hermeneutiky/, zhodnocení přínosu jejích základních studií, kritické hodnocení. (vypsal [Filip Čapek](#))

22. Ideologickokritická interpretace Starého zákona na angloamerické starozákonní scéně

Dobové pozadí vzniku daného diskurzu, vlivy Frankfurtské školy, analýza základních postulátů, představení ústředních postav (Gerard West, David Clines, Daniel R. Carroll, Jonathan Dyck, Robert Carroll, David Jobling ad.), závěrečné věcné hodnocení. (vypsal [Filip Čapek](#))

23. Problém řazení Spisů v Hebrejské Bibli

Srovnání odlišností základních kodexů, vliv na vydávání novodobých edic (Kittel, BHS, BHQ ad.), možnosti teologické interpretace založené na rozdílném pořadí jednotlivých knih Spisů. (vypsal [Filip Čapek](#))

24. Vliv Karla Bartha na dění ve starozákonní teologii ve 20. století

Rozbor prvních třech dekád 20. století /liberální a dialektická teologie, reakce na nástup nacionálního socialismu ad./, otázka přijetí a odmítání přirozené teologie, důležité postavy a díla vzhledem k proměně základních důrazů v žánru teologií Starého zákona. (vypsal [Filip Čapek](#))

25. Teorie vymezení textové jednotky

Strategie ohraničení textové jednotky, přehled základních teorií, rozbor jejich vlivu na možné proměny teologické interpretace. (vypsal [Filip Čapek](#))

26. Recepce tzv. hebrejského myšlení v českém prostředí

Představení problematiky, vlivy (Boman), důležité postavy (Hejdánek, Balabán ad.), jejich pojetí hebrejského myšlení, srovnání s tzv. řeckým myšlením, analýza odlišností hebrejského a řeckého myšlení, kritická evaluace. (vypsal [Filip Čapek](#))

27. Starozákonní motivy zpracované v literární tvorbě novodobých spisovatelů USA

Rozbor biblických motivů přejatých v americké literatuře, například v dílech Johna Steinbecka, Nathanaela Westa nebo Williama Faulknera. Hodnocení jejich kreativního zpracování, hledání ústředních důrazů v kontextu, do kterého autoři psali a v němž žili. (vypsal [Filip Čapek](#))

28. Lidská oběť ve starozákonním a mimobiblickém podání

Rozbor základních textů souvisejících s lidskou obětí (Gen 22; Sd 11,31-40; 1 Kr 16,34; 2Kr 3,27; Am 2,1), zařazení do kulturního a dějinně-náboženského kontextu Předního Východu (zvl. podle ANET, TUAT ad.), srovnání a vyhodnocení. (vypsal [Filip Čapek](#))

29. Cesta Mieke Bal (1946) Starým zákonem od strukturalismu k poststrukturalismu

Rozbor tří ústředních studií nizozemské autorky z 80. let, které se soustřeďují na tematiku literární koherence vybraných textů, na jejich subverzi a na hledání odlišné a nové interpretace (konkrétně jde o studie *Lethal Love: Feminist Literary Readings of Biblical Love Stories*; *Murder and Difference: Gender, genre, and scholarship on Sisera's death* a *Death and Dissymmetry: The Politics of Coherence in the Book of Judges*).

(vypsal [Filip Čapek](#))

Návrhy témat – Nový zákon